

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
від 31.08.2026 р., протокол № 15

введено в дію наказом ректора
№ 0114-1/336 від 31.08.2026 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про Центр інклюзивної освіти

Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Центр інклюзивної освіти Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот (далі – Центр) є структурним підрозділом Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі – Університет). Метою діяльності Центру є реалізація державної політики у сфері інклюзивної освіти, формування безбар'єрного, доступного та інклюзивного освітнього середовища, забезпечення рівного доступу до освітніх, соціальних, інформаційних та інших послуг Університету для осіб з особливими освітніми потребами, осіб з інвалідністю, інших маломобільних груп населення, а також координації діяльності структурних підрозділів Університету щодо розвитку інклюзивної освіти, безбар'єрності та культури рівних можливостей.

1.2. Центр у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, в тому числі, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції», Кодексом цивільного захисту України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами України, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, та інших органів державної влади, що визначають державну політику в галузі освіти, науки та культури України, Статутом Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Антикорупційною програмою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Правилами внутрішнього розпорядку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Положенням про врегулювання конфліктів у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Інструкцією з діловодства в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, іншими локальними актами Університету, наказами та розпорядженнями ректора та проректорів Університету, Положенням про Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот, цим Положенням.

1.3. Центр здійснює свою діяльність на принципах:

- 1.3.1. рівності прав і можливостей;
- 1.3.2. недискримінації;
- 1.3.3. поваги до людської гідності;
- 1.3.4. індивідуального підходу;
- 1.3.5. універсального дизайну;
- 1.3.6. розумного пристосування;
- 1.3.7. безбар'єрності;
- 1.3.8. конфіденційності;
- 1.3.9. міждисциплінарної взаємодії;
- 1.3.10. партнерства;
- 1.3.11. відкритості та прозорості.

1.4. Центр підпорядковується начальнику Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот.

1.5. Центр очолює директор, який призначається на посаду та звільняється з неї наказом ректора Університету за поданням начальника Управління. На період тимчасової відсутності директора Центру його повноваження та обов'язки можуть покладатися на іншого працівника Центру за погодженням із начальником Управління.

Кваліфікаційні вимоги до директора Центра, його функціональні права та обов'язки визначаються посадовою інструкцією.

1.6. Працівники Центру здійснюють свої функції, керуючись цим Положенням та посадовими інструкціями.

1.7. Центр здійснює діяльність відповідно до затверджених планів роботи на календарний рік.

1.8. Розподіл завдань та обов'язків між працівниками Центру, а також координацію та контроль їхньої діяльності здійснює директор Центру.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

2.1. Основними завданнями Центру є:

2.1.1. Створення комфортного інклюзивного освітнього середовища в Університеті шляхом надання можливості реалізації освітніх та соціальних прав і потреб кожному учаснику освітнього процесу, в тому числі здобувачам з особливими освітніми потребами;

2.1.2. Оцінювання та надання рекомендацій щодо вдосконалення матеріально-технічної бази Університету з метою адаптації освітнього процесу до вимог здобувачів з особливими освітніми потребами;

2.1.3. Організація супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами, в тому числі підвищення кваліфікації представників різних галузей для роботи в умовах інклюзивної освіти.

2.1.4. Моніторинг та оцінювання ефективності запроваджених заходів з реалізації програми доступності освітнього середовища. Розробка відповідних пропозицій, нормативно-правової та методичної документації.

2.1.5. Консультування та надання методичної допомоги педагогічним і науково-педагогічним працівникам Університету з питань провадження освітнього процесу для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

2.1.6. Сприяння розвитку інклюзивної культури серед університетської спільноти, поваги до осіб з інвалідністю, визнання цінності кожного учасника освітнього процесу, створення і впровадження ефективних заходів з підвищення рівня інклюзивності в Університеті.

2.1.7. Вивчення, узагальнення та впровадження передового досвіду практичної діяльності у сфері інклюзивної освіти.

2.1.8. Популяризація діяльності Університету у сфері інклюзивної освіти.

2.1.9. Організація індивідуального супроводу вступників, здобувачів вищої освіти на всіх рівнях та інших учасників освітнього процесу з особливими освітніми потребами, визначення їх освітніх потреб та координація необхідних заходів підтримки.

2.1.10. Координація заходів щодо забезпечення розумного пристосування освітнього процесу, навчального середовища, процедур оцінювання та інших університетських сервісів відповідно до індивідуальних потреб осіб з особливими освітніми потребами.

2.1.11. Сприяння впровадженню принципів універсального дизайну та безбар'єрності під час розвитку матеріально-технічної бази, цифрових сервісів, інформаційних ресурсів та освітніх технологій Університету.

2.1.12. Проведення моніторингу фізичної, інформаційної, цифрової та організаційної доступності університетського середовища, підготовка пропозицій щодо її вдосконалення.

2.1.13. Організація та проведення інформаційно-просвітницьких, освітніх, комунікаційних та культурних заходів, спрямованих на формування інклюзивної культури, подолання дискримінації, стереотипів та упередженого ставлення.

2.1.14. Організація підвищення кваліфікації, тренінгів, семінарів та інших заходів для працівників Університету з питань інклюзивної освіти, безбар'єрності та ефективної взаємодії з особами з особливими освітніми потребами.

2.1.15. Підготовка та реалізація грантових, освітніх, міжнародних і соціальних проєктів у сфері інклюзивної освіти та розвитку безбар'єрного середовища.

3. ПРАВА ЦЕНТРУ

3.1. Для виконання покладених завдань Центр має право:

3.1.1. одержувати в установленому порядку від структурних підрозділів Університету інформацію, документи та матеріали, необхідні для виконання покладених завдань;

3.1.2. залучати за погодженням із керівництвом Університету працівників структурних підрозділів до реалізації заходів у сфері інклюзивної освіти;

3.1.3. брати участь у роботі дорадчих органів, комісій, робочих груп та інших колегіальних органів Університету;

3.1.4. ініціювати проведення моніторингових досліджень, аудитів доступності та оцінювання ефективності реалізації заходів у сфері інклюзивної освіти;

3.1.5. розробляти проекти локальних нормативних актів, методичних рекомендацій та інших документів;

3.1.6. представляти Університет у взаємовідносинах із державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та міжнародними партнерами в межах компетенції;

3.1.7. організовувати конференції, форуми, семінари, тренінги, круглі столи та інші заходи;

3.1.8. вносити керівництву Університету пропозиції щодо розвитку інклюзивної освіти та безбар'єрності.

4. ВЗАЄМОДІЯ З ІНШИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ

4.1. Для виконання завдань та обов'язків і реалізації прав, передбачених цим Положенням, Центр взаємодіє з іншими структурними підрозділами Університету.

4.2. Центр є складовою сервісної екосистеми Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот та здійснює свою діяльність у взаємодії з іншими центрами Управління, структурними підрозділами Університету, органами студентського самоврядування, профспілковими організаціями, а також зовнішніми партнерами в межах визначених повноважень.

4.3. У межах внутрішньої взаємодії Управління Центр співпрацює:

4.3.1. з Центром підтримки студентів - щодо організації супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами та забезпечення їх доступу до університетських сервісів;

4.3.2. з Центром ментального здоров'я - щодо психологічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами та реалізації заходів із формування безпечного інклюзивного середовища;

4.3.3. з Центром ветеранського розвитку - щодо забезпечення доступності освітнього процесу для ветеранів, військовослужбовців та членів їхніх сімей, які мають особливі освітні потреби;

4.3.4. з Центром культурних ініціатив і партнерської взаємодії - щодо проведення культурних, просвітницьких та інформаційних заходів із популяризації принципів інклюзії, безбар'єрності та рівних можливостей.

4.4. Взаємодія між центрами здійснюється шляхом обміну інформацією в межах компетенції, взаємного консультування, координації заходів, реалізації спільних проєктів, а також маршрутизації звернень осіб, які потребують комплексної підтримки, з дотриманням вимог законодавства

України щодо захисту персональних даних, принципів конфіденційності, добровільності отримання допомоги та поваги до гідності людини.

4.5. Порядок взаємодії центрів Управління, фіксації звернень, передачі інформації, супроводу окремих випадків та реалізації спільних заходів може визначатися внутрішніми регламентами, алгоритмами взаємодії, маршрутами підтримки або іншими організаційними документами Університету.

5. ДИРЕКТОР ЦЕНТРУ

5.1. Директор Центру:

5.1.1. Здійснює контроль за організацією, перебігом та якістю інклюзивного освітнього процесу в Університеті;

5.1.2. Координує роботу працівників університету, спрямовану на створення комфортного інклюзивного освітнього середовища;

5.1.3. Здійснює керівництво діяльністю Центру, несе персональну відповідальність за виконання покладених на Центр завдань та функцій, визначає обов'язки та ступінь відповідальності працівників Центру.

5.1.4. Розробляє та подає на погодження начальнику Управління проекти посадових інструкцій його працівників, готує пропозиції щодо змін у Положення про Центр та щодо штатного розпису за загальним та спеціальним фондами.

5.1.5. У встановленому порядку забезпечує підбір та комплектацію персоналу Центру, бере участь у формуванні резерву кадрів та вирішенні кадрових питань Центру.

5.1.6. Забезпечує виконання Центром завдань, покладених на нього цим Положенням.

5.1.7. Забезпечує якісне та своєчасне виконання посадових обов'язків працівників Центру, передбачених їх посадовими інструкціями.

5.1.8. Забезпечує якісне та своєчасне виконання співробітниками окремих доручень директора Центру та начальника Управління;

5.1.9. Видає розпорядження з питань діяльності Центру, які є обов'язковими для виконання всіма працівниками Центру.

5.1.10. Щорічно до 25 листопада звітує начальнику Управління про виконану роботу за поточний календарний рік.

5.1.11. Щорічно до 25 листопада готує план роботи Центру на наступний календарний рік та забезпечує виконання затвердженого плану роботи Центру;

5.1.12. Забезпечує ведення документації Центру відповідно до номенклатури, у тому числі із використанням спеціалізованих програмного забезпечення.

5.1.13. Створює необхідні умови для ефективної роботи всіх працівників Центру.

5.1.14. Забезпечує дотримання працівниками Центру трудової та виконавської дисципліни, академічної доброчесності, Антикорупційної програми Університету, Правил внутрішнього розпорядку Університету, виконання вимог охорони праці, пожежної безпеки та санітарно-гігієнічних правил, збереження майна Університету.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Центр створюється та ліквідується за рішенням Вченої ради Університету, яке вводиться в дію наказом ректора Університету.

6.2. Положення про Центр розробляється начальником Управління, враховуючи пропозиції Директора Центру, та погоджується проректором

згідно із розподілом обов'язків між ректором та проректорами, Ученим секретарем Вченої ради Університету, планово-фінансовим відділом, відділом кадрів та Юридичною службою.

6.3. Після узгодження Положення про Центр виноситься на розгляд Вченої ради Університету та, в разі відсутності зауважень, затверджується Вченою радою Університету і вводиться в дію наказом ректора.

6.4. Всі зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом викладення його в новій редакції.